

Kiezen voor leerlingen, leerkrachten en o

Recent was er - opnieuw - onrust in de onderwijswereld. Voor de ene politieke partij (voorzitster) zou het 'masterplan hervorming secundair onderwijs' te veel tot eenheidsworst leiden. Voor andere partijen moet er een brede eerste graad komen. Maar voor de N-VA is het masterplan een goed, evenwichtig en doordacht plan met gerichte en beperkte maatregelen.

We vroegen Vlaams volksvertegenwoordigers Kris Van Dijck en Koen Daniëls naar een stand van zaken. Kris is al jaren de onderwijsman voor de N-VA. Koen is, als we *Het Nieuwsblad* mogen geloven, 'de onderwijspitbull van de N-VA die het masterplan tot op de komma kent'. Als voormalig kabinetsmedewerker van Geert Bourgeois onderhandelde hij het plan in de vorige regeerperiode. Vandaag zit hij in

de groep die het masterplan verder moet uitwerken.

Over ons onderwijs hoor je de ene dag dat het top is, de dag erna lees je in een studie dat het anders moet. Wat is het nu?

Kris: "Er wordt wel eens een sfeer gecreëerd die doet uitschijnen dat ons Vlaamse onderwijs volledig kaduuk is. Maar dat is

niet correct, en ik weiger daarin mee te gaan. De feiten spreken voor zich: in Europa staat ons onderwijs op de tweede plaats en wereldwijd staat Vlaanderen op zeven. Leerlingen uit aso-richtingen (algemeen secundair onderwijs) hebben in het hoger onderwijs 80 procent en meer kans op slagen. We hebben heel wat studierichtingen in ons technisch en beroepsonderwijs die jongeren grote kansen geven op de arbeidsmarkt. Globaal doen we het dus goed. De N-VA wil behouden wat goed is. En dat doet het masterplan."

Wat staat er in het masterplan?

Kris: "De hervorming bestaat uit een pakket slimme, gerichte en realiseerbare maatregelen die vertrekken vanuit de leerlingen

Directies

zelf en vanuit de mensen die het moeten doen: de leerkrachten en de directies. Die maatregelen spelen in op specifieke knelpunten, zonder aan de sterke fundamenteën en de vrijheid van ons onderwijs te raken. We versterken niet enkel de zwakkere leerlingen, maar we zien er ook op toe dat de sterkere leerlingen blijvend worden uitgedaagd.”

Koen: “Ons motto blijft: behouden wat goed is, hervormen en moderniseren wat beter kan. We geloven niet in een grote systeemhervorming of ‘structuurverandering’. Die zou veel tijd en energie vragen, terwijl de uitkomst verre van duidelijk is. En vooral ook: niemand vraagt daarom. De belangrijkste factor om onderwijs ster-

ker te maken, is de leerkracht, zo blijkt uit internationaal onderzoek. En helemaal niet de structuur. Eén leerkracht beïnvloedt in zijn carrière liefst duizend leerlingen.

De N-VA heeft ervoor gepleit - en ook verkregen - dat er een intakeproef komt voor de lerarenopleiding. Dat is logisch: voor de toegang tot richtingen die werken met het weefsel van mensen - artsen - is er een toelatingsproef. Maar voor wie werkt aan het weefsel van de maatschappij zou iedereen zomaar mogen instappen? Vandaar dus die intakeproef.”

Kortom, jullie houden vast aan het masterplan?

Koen: “Inderdaad. Omdat we geloven in het masterplan. En omdat we geloven in het loyaal uitvoeren van afspraken. Op dit moment zijn de onderhandelingen bezig en wij willen de geest en de letter van het akkoord bewaken. We willen ervoor zorgen dat het plan correct wordt uitgevoerd. Daarmee bedoel ik: alle leerlingen moeten er beter van worden én het moet uitvoerbaar zijn voor leerkrachten en directies.

Bovendien zal elke school ook na de uitrol van het masterplan vrij kunnen kiezen wat ze aanbiedt en hoe ze dat doet.”

Wat is dan het probleem momenteel?

Koen: “Wat ons betreft is er geen probleem. Het klopt wel dat wij ons strikt aan het afgesproken masterplan houden. We staan dus ook niet toe dat andere partijen ideeën erin willen stoppen die er niet in staan, of die we hebben tegenhouden toen we het plan maakten. Als bijvoorbeeld een ‘brede eerste graad’ op tafel komt, of de afschaffing van het algemeen, het technische en het beroepsonderwijs, trekken we aan de noodrem.”

Kris: “Een brede eerste graad impliceert dat leerlingen tot hun vijftiende samenzitten en dan pas kiezen in welke richting ze verder willen. In het masterplan hebben we het daarentegen over een getrapte

studiekeuze. Een leerling van 12 jaar kiest al extra pakketten in het eerste jaar. Die kunnen extra uitdagend zijn - bijvoorbeeld Latijn, sociale vorming, techniek - maar ook extra ondersteunend: bijwerken wiskunde, extra lessen Nederlands, ... In het tweede jaar kiezen de leerlingen een basisoptie.

Wij vinden het niet verstandig om leerlingen tot hun vijftiende samen in dezelfde klas te houden terwijl in het vierde leerjaar van de lagere school al duidelijk wordt dat ze verschillende interesses en mogelijkheden hebben. Het grootste onrecht dat we kinderen kunnen aandoen, is die verschillen in capaciteiten en interesses negeren. We geven leerlingen in het eerste en tweede jaar van het secundair onderwijs wél de mogelijkheid om mogelijke achterstanden weg te werken.”

Koen: “Naast dat pedagogische argument denken we ook aan de leerkrachten. Zij kunnen verschillen tussen leerlingen overbruggen - ‘differentiëren’ noemen we dat - maar ze kunnen dat niet eindeloos. Kijk bijvoorbeeld naar het M-decreet, waardoor kinderen met beperkingen in de gewone school terecht kunnen: zowel voor leerkrachten en leerlingen wordt die spreidstand gewoon té groot.”

Ons onderwijs doet het globaal goed. Wat wil de N-VA dan toch veranderen?

Kris: “We zijn niet blind voor de pijnpunten die er wel degelijk zijn. De zogenaamde ‘lagere middengroep’ en de sterkst presterende leerlingen, bijvoorbeeld, doen het weliswaar nog steeds beter dan het OESO-gemiddelde, maar hun prestaties gaan er wel op achteruit. We moeten dus een tandje bijsteken, ook bij onze sterke leerlingen. We stellen eveneens vast dat wetenschap en techniek onvoldoende aandacht krijgen in het basisonderwijs. Mede daardoor kiezen leerlingen te weinig voor die richtingen in het secundair onderwijs.

Uit een doorlichting die voorzien was in het masterplan blijkt bovendien dat we te maken hebben met een wildgroei aan studierichtingen. En er zijn te veel richtingen die noch uitzicht bieden op een job, noch goed voorbereiden op het hogere onderwijs. Onderwijs moet toch minstens één van die twee doelstellingen hebben.

Kris Van Dijck: “We versterken niet enkel de zwakkere leerlingen. We zien er ook op toe dat de sterkere leerlingen blijvend worden uitgedaagd.”

Koen: “Er blijken ook grote verschillen te bestaan tussen kinderen die allen nochtans eenzelfde getuigschrift basisonderwijs heb-

ben. Dat getuigschrift ‘getuigt’ dus niet dat kinderen van verschillende scholen dezelfde kennis en vaardigheden beheersen. Bovendien loopt de oriëntatie van leerlingen niet zoals het zou moeten. En er is nog steeds een probleem met leerlingen die thuis geen Nederlands spreken. Zij hebben drie maal meer kans om geen diploma te halen en vormen een grote uitdaging voor de leerkrachten. Elk vak is immers taal.”

Welke oplossingen biedt het masterplan daarvoor aan?

Koen: “Voor leerlingen met een andere thuistaal moeten we volop de kennis van het Nederlands versterken. Concreet willen we dat doen door onder meer een taalproef voor alle leerlingen bij de belangrijke overgangen in hun schoolloopbaan. Het masterplan omvat verder taaltrajecten in scholen, taalbaden tot één jaar, verplicht Nederlands na de uren en - voor de ouders - taallessen via het inburgeringsbeleid.

Een ander pijnpunt is dat we er al jaren de mond van vol hebben om het technisch (tso) en beroepssecundair onderwijs (bso) te herwaarderen. Maar hoe willen we dat kinderen kiezen voor tso en bso als we in de lagere school wetenschap en techniek

Koen Daniëls: “Het is niet omdat je veel op internet kan opzoeken, dat je geen referentiekader nodig hebt om én de juiste vragen te stellen én de gevonden informatie te beoordelen.”

niet willen benoemen? Kris had het eerder al over wetenschap en techniek. Die vakken hebben niet dezelfde plaats in het basisonderwijs als wiskunde of Frans en zijn dus onbemind. Los je dat op door het aso af te schaffen? Absoluut niet. Wel moeten we wetenschap en techniek herkenbaar en evenwaardig aanbieden in het basisonderwijs. Het masterplan pleit voor de invoering van ‘Wetenschap en Tech-

Wat vindt u ‘van leRensbelang’?

Dit jaar neemt de Vlaamse overheid de eindtermen in het onderwijs grondig onder de loep. Elke Vlaming kon tot 23 maart via de website www.onsonderwijs.be zijn of haar mening geven over wat leerlingen écht zouden moeten leren op school. Die input vormt nu de basis voor de vijf Nachten van het Onderwijs die in april plaatsvinden.

Voor de N-VA is en blijft kennis van groot belang in het debat over de eindtermen. Want de focus is te veel verschoven naar de vaardigheden. “Het is niet omdat je veel kan opzoeken op het internet dat je niets meer hoeft

te weten”, illustreert Koen Daniëls. “Of denk maar aan het taalonderwijs. Sommigen vinden dat het voldoende is dat leerlingen zich verstaanbaar kunnen maken. Of dat correct gebeurt is dan ondergeschikt. Nochtans is het in een ambitieus vreemdetalenbeleid ontzettend belangrijk dat leerlingen ook de grammaticale basis onder de knie krijgen.”

Ambitieuus

“Verder moet de lat voor iedere leerling omhoog, door onze eindtermen meer ambitieus te formuleren”, vindt Daniëls. “Die minimumdoelen moeten ook concreet en eenduidig zijn. Het kan toch niet dat de ene

leerling wel en de andere niet de regel van drie kent omdat de huidige, vage eindtermen anders worden geïnterpreteerd? Daarnaast willen we de zogenoemde vakoverschrijdende eindtermen toewijzen aan één vak en dus ook één leerkracht. Daarbij gaat het niet enkel over inhoud, maar ook over werkwijzen en attitudes, zoals leren leren en sociale vaardigheden of burgerschapsvorming. Door gebrek aan eigenaarschap krijgen die eindtermen vandaag helaas minder aandacht.”

Wilt u mee debatteren over de eindtermen en de standpunten van de N-VA kracht bij zetten? Op www.onsonderwijs.be kan u zich registreren voor deelname aan een van de vijf nachten van het onderwijs.

niek' als apart vak vanaf het vijfde leerjaar basisonderwijs. Op die manier raken leerlingen vroeger vertrouwd met al hun talenten en komt dat herkenbaar op het rapport. Verschillende onderzoeken tonen aan dat de positieve houding van leerlingen over de zogenaamde STEM-vakken (*science, technology, engineering, mathematics*) afzwakt naarmate ze ouder worden. De leeftijd van tien jaar blijkt cruciaal te zijn voor het bepalen van de attitude ten opzichte van wetenschappen en techniek.”

Kris: “Ik had het ook over oriëntering. Dat gebeurt vandaag niet voldoende op basis van alle competenties, omdat er niet wordt gezocht naar al die competenties. Los je dat op door kinderen twee jaar langer samen te houden? Neen, dat doe je door een goed oriënteringstraject doorheen alle jaren. De audit van de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) is er gekomen op onze vraag, en men is bezig een betere oriëntering van de leerlingen uit te werken. Er komt ook een (niet-bindende) oriënteringsproef voor het einde van het secundair onderwijs. Zo weten ouders én leerlingen welke studiemogelijkheden in het hoger onderwijs realistisch zijn.”

Wat met de eindtermen? Daar is toch ook heel wat rond te doen?

Koen: “Wat er op school moet worden geleerd - de eindtermen - moet zo concreet mogelijk geformuleerd zijn. Nu is dat vrij vaag. We zijn dus niet zeker dat alle leerlingen dezelfde basis hebben. Kennis moet daarbij in waarde worden hersteld. Bovendien moeten we die eindtermen ambitieus durven formuleren. We moeten de lat hoog durven leggen.”

Jullie hebben het enkel over het secundair onderwijs. Moeten we niet vroeg genoeg beginnen? Wat met kleuter- en lager onderwijs?

Kris: “Dat spreekt voor zich. Maar het is zoals onderwijsexpert Georges Monard, die vijftien jaar lang secretaris-generaal van de onderwijsadministratie was, onlangs

Scholen bouwen en renoveren is een pak goedkoper geworden!

Minister van Financiën Johan Van Overtveldt kon uitpakken met goed nieuws voor alle onderwijsinstellingen: scholen bouwen en renoveren is een pak goedkoper geworden dankzij een verlaging van het btw-tarief naar zes procent.

De federale regering voerde op 1 januari een verlaagd btw-tarief van zes procent in voor de bouw en renovatie van elk gebouw dat door een school wordt beheerd en hoofdzakelijk voor onderwijs wordt gebruikt. Het gunstige btw-tarief geldt daarnaast ook voor modulaire units, refters, studiezalen, bibliotheken, speelplaatsen, fietsenstallingen, sportterreinen en de buitenschoolse kinderopvang aan en in scholen.

“De bijzondere btw-verlaging van 21 naar zes procent is een van de maatregelen uit het taxishiftakkoord van vorige zomer”, legt Van Overtveldt uit. “En ze komt uiteraard niet uit de lucht gevallen. Al sinds de oprichting van de N-VA in 2001 pleiten wij ervoor om de btw op schoolgebouwen te verlagen. Op die manier kunnen we met Vlaams geld meer Vlaamse scholen bouwen. Dankzij

Johan Van Overtveldt zorgt ervoor dat we met Vlaams geld meer Vlaamse scholen kunnen bouwen.

het voorbereidende werk van Vlaams Parlementslid Koen Daniëls en zijn collega's vulde ik die btw-verlaging nu ook maximaal in.” Die invulling sluit perfect aan bij de N-VA-visie op de open en multifunctionele school.

 U kan de circulaire met alle details en de meest gestelde vragen over de verlaging van het btw-tarief terugvinden op www.n-va.be/zesprocent.

zei: ‘Er zit al heel veel in het masterplan, laat ons beginnen aan de uitvoering. Nog extra zaken toevoegen, zal alles vertragen.’”

Jullie zijn allebei voormalig leerkracht. Vat het nog eens samen voor ons.

Kris: “Het masterplan wil de uitdagingen aanpakken waarmee ons onderwijs te maken heeft. De oplossingen die erin zitten, zijn doordacht en doelgericht. We willen daarmee snel aan de slag. In het masterplan zit daarentegen géén brede eerste graad, geen algemeen uitstel van de studiekeuze, geen afschaffing van onze

colleges, geen afschaffing van het aso, en geen eenheidsworst. Maar die discussies hebben we gelukkig al achter de rug.”

Koen: “We moeten nu inderdaad aan de slag gaan. De onderhandelingsgroep waarvan alle meerderheidspartijen deel uitmaken, blijft regelmatig samenkomen. De N-VA werkt intensief mee om die beperkte en gerichte maatregelen uit te voeren op een manier die haalbaar is voor leerlingen én leerkrachten. Maar we laten niet toe dat de sterktes van ons onderwijs onderuit worden gehaald. *Tene quod bene.*”